

NAPREJ

Glasiilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva praznika vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje, Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din, za inozemstvo 30 Din.

Oglaš: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Dayki in proletariat.

Ni še baš dolgo, ko je jugoslovanski poljedelski kakor industrijski proletariat imel priliko odločevanja o bodočnosti naše države. Dovolj je imel časa za premišljevanje, kako se naj na revolucionarni dan odloči, proti komu naj nameri svojo bombo. Odločitev je bila v njegovih rokah in namah bi bil z veliko lahkoto premagal vse krvo-sese proletariata brez žrtv in brez trpljenja. Ne bilo bi treba stavk, ki so tako nevarne in ne tarnanja, kakršnega je danes toliko, le nekoliko samozvesti. Velika večina jugoslovanskega proletariata je namerila svoje volilno orožje proti sami sebi s tem, da je nasledlo nesramnim obljubam ter lepim besedam gospodov, ki se danes šopirijo po odločilnih mestih ter izmoghavajo in izkoriščajo vse delavno ljudstvo po volji naroda. Ne velja danes noben izgovor, da si bil v zmoti, da si premalo premislil — pač pa moraš sedaj za svojo nevednost tudi trpeti.

Kako vidno se danes kaže, da se moraš za vsak storjeni greh hudo pokoriti, če hočeš biti deležen večnega zveličanja, samo, da se to pojavlja v neki posebni obliki.

Proletariat, izmoghgan, teptan, zaničevan, v obupnem stanju mirno sprejema na svoje rame breme za bremenom trpljenja, ki je vedno hujše in hujše. Za svoje velikodušno zaupanje, ki ga je dne 18. marca 1923. podelil svojim biričem, sprejema krvave udarce v vseh oblikah. Nepobitna je resnica, ki jo tolikokrat slišimo: »Ne ravnaite se po sladkih besedah, temveč po dejanjih, ki vam jih kažejo.« To resnico toplo priporočamo v trezno premišljevanje. V pre mnogih slučajih se je že pokazala kot edino pravilna in če jo enkrat doumeš, boš ob drugi priliki

drugače odločil svojo usodo, nego si jo po večini doslej.

Tri mesece in nekaj dni že sedijo »ljudski« zastopniki v parlamentu in najbrže v potu svojega obraza kujejo načrte še za večje izmoghavanje, ker smo baš opazili v buržujskih listih prav v kotu stisnjen pozdrav delavstvu industrije kakor kmetskemu. Pozdrav se glasi: V seji finančnega odbora dne 21. t. m. se je sprejelo (najbrže z velikim navdušenjem) **povičanje** davkov. Izredne doklade so za vse vrste zemljiškega davka in znašajo 5 dinarjev na vsak dinar davka in doklade. Nadalje na vse vrste neposrednih davkov 30%, to je 30 Din na 100 Din davka in doklad.

To je tisto veliko dejanje, ki so ga gospodje naredili na jugoslovanski proletarijat. Če se vam zdi to dejanje dobro, o tem imate pa sami besedo, toda oglašite se, da vam bomo mogli morebitno sekundirati. Tako, dragi proletarijat! Za socializem ti ni bilo, ker si rajši verjel obljubam, kakor pa resnici. Nisi volil socialistično, ker tam ni gospodov, temveč so sami delavci. Toda to moraš vedeti, da je socializem, kjer je delavstvo včlanjeno, zahteval in še danes zahteva progresivni davek; to je več, kakor imaš. Pisali in govorili smo proti krivičnim davkom, proti bankam in vsem, kar je za delavstvo krivičnega, a delavstvo nas ni poslušalo, ker lepše so fraze kakor resnica — zato pa danes trpi in bo tako dolgo, dokler ne bo verjelo v socializem. Stran z mlačnostjo, kajti socializem bo zmagal, toda ne brez proletariata, s posamezniki ne bomo izboljšali našega položaja, ampak z močnimi socialističnimi organizacijami. Čitaj naš list in če ti kdaj pisava ne ugaja, povej, in rešili bomo vsako nesporazumljenje skupno s tvojim sodelovanjem. Delaj! Brez dela ni jela, brez boja ne zmage!

Ali je utemeljeno?

Ne malokrat slišiš od strani dobrih sodrugov, ki so v resnici res kaj vredni: »Zakaj se ne napada v »Napreju« toliko kapitaliste kakor proletarce in celo tiste, ki so z nami v skupni organizaciji ali vsaj v nam sorodni organizaciji?« Tako vprašanje je prvič docela zmotno, ker prinaša »Naprej« dan za dnem kapitalistične lumparije v ogabni obliki, jih kaže proletariatu in jih svari, naj se jih varujejo. Dan za dnem jih biča (kapitaliste) z resnico in bo to delal, dokler bo proletarijat tako hotel. Kaj ni vsaka notica o teh ali onih dogodkih ogledalo kapitalistične korupcije in bič za tiste, ki bi se tudi radi v tem ogledalu malce pogledali? Ali sme proletarski dnevnik res molčati, če vidi, da se nekateri proletarci podajajo na spolzko pot in so že na tem, da šikanirajo vse, kar je v zvezi s pravim neizprosno socializmom? V tem slučaju mora »Naprej« skrbeti tudi za pobijanje takih slabosti in za navajanje uvidenih ljudi k dobremu in poštenemu; to pa bi zastoj skušal pri kapitalistih, ki ga po pretežni večini ne berejo. Mati se briga vedno za to, da opominja lastno dečo in jo avaja k dobremu, pa naj sibo z lepo besedo in tudi s hudo besedo ali celo s šibo, kar pa vsekakor ni priporočljivo. Tuji otroci materi sploh mar niso.

Podobno je s proletariatom. Delavstvo, ki list plačuje, ima na vsak način pravico zvedeti predvsem, kdo je njemu najbližji, ki ima namen mu škodovati. Delavstvo mora zvedeti, če je tisti, ki ga misli izdati, bodisi načelno ali dejanski, z njim pri isti mizi, če pomaka z njim skupno kruh v vino. (Slab primer, ali najbolj ga vsi razumejo, žal!) In če delavstvo to ve, ga ne bo več tako zaupljivo poslušalo kakor dosedaj, marveč bo sledilo pazljivo vsaki njegovi kretnji in ga bo o pravem času prav prijateljski posvarilo, naj miruje. Če to izrecno ne bo nič pomagalo, mu bo pokazalo vrata in se ga bo rešilo brez škode. V tem je vsa modrost.

Nihče še namreč ni videl človeka, ki bi se šel, slaboten kakor je, ruvat z nasprotnikom, ne da bi kolikortoliko pripomogel svoji moči, da jo zveča in pomnoži. Kdor bi storil drugače, je neuvideven tepec, ki suje z glavo ob zid: ne prebije ga! Ni v tem pošten boj in pameten, če se junaški zaletiš v nasprotnika, proti kateremu si prvi pritlikavec, marveč to, da ojačiš svoje moči, in se potem previdno, vendar pa v odprtem boju spoprimeš z izzivačem.

Taka je taktika vsakega pametnega človeka, ki ima pred sabo boj z močnejšim nasprotnikom. Ali naj organizacija, ki je še številno mala v primeri z ogromno maso kapitalistov in njihovih hlapcev, ali naj ta organizacija dolžna storiti, je ojačenje lastnih vrst in pa, da natančno ve, kdo bo z njo v vročem boju edin in kdo jo bi znal izdati. Vsak član organizacije je dolžan gledati predvsem na to, da spozna svoje sobojevnike in se zavaruje pred eventualnimi zahrbtnimi napadi. To je dolžan dobrobiti svoje lastne osebe, pa tudi dobrobiti in procvitu lastne organizacije.

To so razlogi, ki morajo uvidev-

nega in zavednega proletarca popolnoma jasno prepričati in ga uveriti o »Naprejevi« taktiki, da je pravilna in pametna. Ugovor proti tej taktiki je neutemeljen izgovor tistih, ki se čutijo pri čiščenju od strani »Napreja« prizadete, ki pa nimajo toliko ponosa, da bi odvrnili od sebe, kar je napačnega in bi se trkali na prsa: Mea culpa! — kar bi bilo edino pametno in vredno poštenega socialist.

Ni tisti socialist, ki loputa z vsemi silami po sovražniku, temveč tisti, ki skrbi predvsem zato, da vzgoji sebe v socializem in se s tako samovzgojo udejstvuje z drugimi zapristaša mogočne socialistične ideje. V tem je vsa zavednost, a v zavednosti je naša moč!

Eden, ki skuša biti socialist.

Razno.

r Ruski strokovni list »Trud« objavlja statistiko o članstvu strokovnih organizacij v letih 1921. in 1922. Iz te statistike je razvidno, v kakšnih številnih gruclah zapuščajo ruski delavci komunistično strokovno organizacije. V enem letu jih je zapustilo nad četrt milijona, najbolj so se zmanjšali železničarji (za 357.785), najmanj pa tiskarji (za 38.348).

r Etna je skoro prenehala bruhati. Posledica njene jeze so tri uničena mesteca, 70 milijonov lir škode, mnogo ljudskih žrtv, zlasti beguncev. Mesto Linguaglossa, ki mu je goreči tok najbolj pretil, je zaenkrat izven nevarnosti.

r Sloviti raziskovalec južnega severnega tečaja Amundsen je preložil obisk severnega tečaja, ki ga je menil izvršiti z aeroplanom. Ta se mu je namreč tik pred odhodom pokvaril.

Celje.

c Iz starega okrožnega sodišča. Poslali so nam sledeči dopis: Dne 19. t. m. je policija pri nas popisala več strank. Čez tri dni je prišla znova popisovat — ravno iste stranke. Ne vemo, ali policija ne zna popisovati, ali pa je dobila le tak ukaz. Gospodje, ki tako odločajo, naj ne mislijo, da smejo z nami pometati, kakor se jim zljubi, češ: saj ne poznajo zakonov, pa čeprav stanujejo tukaj bolj revni delavci in 1 invalid. Res je sicer, da sta med drugimi strankami dve ženski, ki ne spadata med ostalo družbo in ki da-jeta številnim otrokom slab zgled, ampak zato ni treba vseh prištevati med slabe. — Še nekaj drugega je: nekega poštnega uradnika, ki je prišel iz Gorice, so vtaknili kar v vežo. Radovedni smo, če bodo temu dali pri nas stanovanje, potem ko je 30 let delal v tujini, nas pa, ki smo sem pristojni, pomečejo na cesto in hajdi pod smreko. Da, če nam daste druga stanovanja, ko je tukaj kakor v večni ječi, potem prav radi gremo, posebno še, ker nas izzivate s povišanimi najemninami, poleg tega še davka vsake tri mesece po 3, 4 in več dinarjev, za sražanje še posebe 5 Din, sedaj pa smo po vrhu dobili od davčnega urada vsak še po 28 Din. Dovoljujemo si davčni urad vprašati, še se je zmotil, ali pa res misli, da bomo vse požrli. Ali ne bi rajši vzeli tam, kjer je, po luksuznih stanovanjih, ne pa tukaj, kjer je že najbolj zadnja streha, pod katero lahko glavo položiš. Res je sicer, da hudič v sili še muhe žre, ampak ta davek je predebel, da bi ga mogli požreti. — Nič ne vemo, kdo je tukaj prav za prav gospodar. Nekaj nas je, ki smo dobili stanovanje od

Politične vesti.

* Za železničarje so se tudi pobrigali na petkovi seji narodne skupščine. V njihovi bolniški blagajni je naloženih itak že 12 milijonov dinarjev, zdaj je pa železničarjem naklonjeni minister za promet dr. Janković obljubil, da se bo potrudil ustanoviti ambulatorije za železničarje v važnejših krajih. Železničarji, vaša bodočnost se nekako že »jasni«.

* Razprave o kreditih ministrstvom so imele vsekakor za enkrat uspeh. Ministrstvu za promet se dovoli kredit nad 20 z 1/2 milijonov, ministrstvu za pošto in brzojav nad 25 1/2 milijona. G. minister za pošto in brzojav Vukietič je prav lepo povedal, koliko je že storil dobrega za časa svojega ministrstvanja. Telefonskih prog je upostavljal več, kakor jih je bilo za časa Avstrije. Napredek je lepa reč, samo je zaenkrat abstraktna.

* Vlada je prepovedala veliko nedeljsko skupščino radičevcev v Zagrebu — radičevci so zato soveda jeze, vendar vse nič ne pomaga. Hrvat trdi, da je bila skupščina prepovedana zato, ker so hrvatski seljaki nameravali priti v Zagreb »sa državnim zastavama i plemenskim zastavama, ukrašenim sa kakim drugim grbovima, osim sa priznatim pokrajinskim« (z drž. zast. in plemenskim zastavam, okrašenim s kakšnim drugim grbom razen priznatim pokrajinskim). Na zastavah so — sile idealov!

* V Bolgariji je večina ljudstva proti vrnitvi Radoslavova; če se vrne, ga bojo postavili pred sodišče in obsodili. Todor Aleksandrov je ukazal vsem svo-

jim četam, naj bodo pripravljene za prihod v Bolgarsko, ker že javno govore na meji o novi zemljoradniški akciji.

* Reparacijski problem med našo državo in Nemčijo se je rešil sledeče: Nemška vlada otvori jugoslovanski na račun reparacij kredit 9 milijonov zlatih mark, zato bo pa oproščena vseh dav-jatev živine za leto 1923. in nadaljnja leta. Za nadaljnje obveznosti se Nemčija odkupi z dvema milijonoma zlatih mark. Vsi ti krediti bodo naši vladi na razpolago za nakup blaga v Nemčiji. Nemčiji se nadalje dovoli zvišanje cen za lokomotive, ki so bile naročene že oktobra — 1921. S tem bo Nemčija vpisala sebi v dobro kakih 17 milijonov. Nemčija se obvezuje nabaviti prihodnje leto še za 1 milijon zlatih mark soli. Ta pogodba potrebuje še ratifikacije. Če hočemo naravnost povedati: vse v njej nima dobrega duha in bi bilo treba samo še dognati, kako se bodo med posamezne visoke mešetarje razdelile provizije. — Nemški reparacijski problem drugače nič ne napreduje, ker se Angleška in Francoska še nista sporazumeli.

Celjani, pristopajte k delavski telovadni enoti!

Priglasje sprejemata vsak dan sodruga Kocjančič in Arnshek v »Naprejevem« uredništvu.

stanovanjske komisije in imamo tudi pogodbo s predsednikom okrož. sodišča. Nekaj jih je pa kar poveljnik vojaške oblasti podelil. Tako n. pr. lepo stanovanje za njegovega sluga, v katerem bi tisti uradnik lahko komodno stanoval, in bi sploh lahko vse iz prvega nadstropja premestili v vojašnice, ki so polovico prazne, tukaj naj bi pa stanovali tisti reveži, ki sedaj po ječah stanujejo. Pripomniti še moramo, da so svoj čas naredniki v gaberški vojašnici stanovali. Ali sedaj ni več prostora? Mi vse vidimo in slišimo. — Zaradi pogodbe še to: imamo tako pogodbo, če se staro sodišče podre in novo sezida, da dobimo enomesečno odpoved. Mi pravimo, da je en mesec premalo, da bi jih moralo biti najmanj šest, pa prosimo predsedništvo le to, naj svoje stališče že sedaj pojasni, da se pripravimo. Pri tem, da si zasiguramo drugo stanovanje, nam gospoda čisto lahko pomaga. Pa ne samo s tem, kar prosimo, temveč še boljše bi bilo in pravično, če bi vse tiste gospode, ki so v pokoju in ki imajo velika stanovanja v mestu in okolici, premestili na deželo. Še kaj bomo pozneje povedali.

c V prvi razred za domovino... Adolfu Kovačiču, delavcu v cinkarni, ki ima malo hišico, je vojaška zdravniška komisija pri zadnjem naboru potrdila 20letnega sina v I. razred za vojaško službo. Te dni je pa omenjeni fant zaprosil za delo v cinkarni, tam se je moral predstaviti — kakor običajno — zdravniku, da ga preišče, če je za delo sposoben. Zdravnik ga je pa ovrgel, ker ima srčno napako. Komentarja k temu ni potreba, ker že slučaj sam pove, da militarizem vzame tisto, kar kapitalizem več ne mara in povrh še v prvi razred za domovino.

c Divji mož je v soboto 23. t. m. v Ozki ulici števil. 5. pretepal svojo ženo in slučajno na obisku se nahajajočo stranko. Divjega moža je odvedla straža v zapor. Ko je povedal, da se piše Vid Pereklin, ga je straža spustila na svobodo.

c Kino Gaberje. Sreda 27. četrtek 28. in petek 29. jun. »Blaznost«. Velika drama v 5 dej. V glavni vlogi Reinhold Schünzli in Konrad Weid. Že imeni sami dokazujeta dovolj in ni potreba filmske drame še posebej hvaliti.

Iz stranke.

s V torek ob 20. bo širša seja celjske krajeve organizacije SSJ pri Svetelu v Gaberjih. Udeležba odbor-
nikov je dolžnost. Odbor.

s Jesenice. Članski sestanek Kraj. org. SSJ na Jesenicah bo 28. junija ob pol 19. (ob pol 7. zvečer) v Delavskem domu na Savi. Poročevalec določen od pokrajinskega odbora SSJ. Sestanek z istim poročilom za Gorje bo še naznanjen.

Iz strok. gibanja.

g Stavka mornarskega proletariata. Od 21. tm. vodijo mornarski delavci, organizirani v Savezu jugoslovanskih pomoraca s sedežem na Sušaku boj za pripoznanje svojih zakonitih pravic in za povišanje plač proti Federaciji jugoslovanskih brodovlasnikov. Savez jugoslovanskih pomoraca je priključen k Glavnemu radniškemu savezu Jugoslavije in vodi svoj boj sporazumno ž njim. Vsa obalna plovba na Jadranu je ustavljena. Organizacija jugoslovanskih mornarjev je zelo dobra in močna, zato ima najlepše izgleda na uspeh. O tej stavki, ki meče zanimivo luč na »patriotizem« in »revščino« podjetnikov, ki se za tema dvema fintama skrivajo, bomo najbrže še obširneje spregovorili. — Včeraj smo prejeli še nekaj novih poročil, ki vele, da je izbruhnila stavka ob največjih simpatijah prebivalstva do stvari mornarskega proletariata. Tri manjše družbe so takoj sprejele vse pogoje in so njih brodovj zato v obratu. Večje parobrodno društvo »Boka« pa je na lastno inčiativo začelo pogajanja. Videti je torej, da niso vsi podjetniki voljni podati se na svojo škodo brezglavemu terorju svojega sindikata. To daje še večje upanje, da bo proletarijat zmagal. Stavkolomcev ni v podjetjih, kjer stavka še traja. Vsega skupaj je 65 parnikov ustavljenih, 1280 mornarjev pa še stavka.

Širite proletarski tisk!

Vestnik „Svobode“.

v V vednost celjskim Svobodam. Člansko zborovanje, ki bi se bilo moralo vršiti v nedeljo 24. tm., se bo vršilo v petek 29. tm. ob 14. pri Jugoslovani v Gaberjih. Zborovanje je odpadlo iz tehničnih ozirrov. Predsednik.

v Delegate za konferenco DTE pozivljamo, da pridejo v Maribor 30. jun. s tistim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 8. zjutraj in pride v Maribor nekaj čez poldne.

v Občni zbor ljubljanske podružnice »Svobode« bo v torek 10. julija tl. v mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani. Vsem soderugom iz Ljubljane je udeležba dolžnost.

Vsedelavski zlet.

Vse, ki se nameravajo udeležiti zleta, opozarjamo, da je zadnji čas za prijavo ob 25. tm. Sprejema jih centralno tajništvo »Svobode« v Ljubljani. Izkaznica za polovično vožnjo po južni železnici stane 6 Din in velja obenem za vse prireditve za časa zleta v Mariboru. Obenem z zletno izkaznico naj vsak naroči tudi izkaznico za obed. Ta stane 15 Din. Denar za to izkaznico je treba vpsolati vnaprej.

Vsak udeleženec kupi pri vstopni postaji pri blagajni celo enosmerno vozno karto in da tam zletno izkaznico in vozno karto žigosati z mokrim postajnim dnevnim žigom. Tako žigosana vozna karta velja v zvezi z izkaznico tudi za povratno vožnjo. Vozno karto je plačati na kolodvoru posebej. Prekinjenje vožnje ni dopustno. Vstopnica velja od 30. junija do 2. julija tl.

Obenem pozivljamo vse pevce, da se najkasneje javijo do sobote 23. tm. Vsi telovadni odseki »Svobode« naj takoj prijavijo število telovadcev in vrste orodja, na katerem bodo nastopili. Tudi naj javijo centrali »Svobode« imena dveh delegatov in pošljejo predloge glede telovadbe.

Zborovanje se vrši 30. junija ob 14. (2. pop.) v Ljudskem domu, Maribor, Ruška cesta št. 5.

NAŠA MOČ JE V ZAVEDNOSTI!

Dopisi.

Globoko pri Brežicah. Nadvlada župana in bivšega poslanca »S. K. S.« Ivana Ureka v občini Globoko. Dne 27. maja t. l. se je vršila občinska seja, katero je moral župan sklicati na zahtevo obč. odborikov po občinskem redu § 37., odstavek tri. Četudi so že občinski odboriki občine Globoko drugokrat morali zahtevati po § 37., da skliče župan sejo in se pritožili na okrajno glavarstvo, da je isto ukazalo sklic seje, vendar je še bil župan tako vsemogočen, da niti ene od tistih točk ni dal na dnevni red, katere so zahtevali upravičeno občinski odboriki. Ker so pa na vsakem dnevnem redu tudi raznoterosti in se lahko razpravljajo pri tej točki različne stvari, smo pričeli referirati o isti zadevi, o kateri smo zahtevali sklicanje seje. Ker je bilo med drugim potrebno tudi sklepati o izročitvi bivšega poslanca »S. K. S.« in zadnjega občinskega odborika Ivana Ureka sodišču radi nezakonitega postopanja, je župan na Urekov predlog proti volji večine odborikov zaključil sejo, ne da bi dal ta predlog na glasovanje, seveda sta bila že poprej tako dogovorjena. Toda vsa izrabljanja uradne moči od strani župana ne bodo Ureku nič več pomagale, marveč bodo še škodovala županu samemu in Ureku, to si gospodje nadvladarji zapomnite po smislu starega pregovora: Kdor se povišuje, bo ponižan...! Obč. odborik.

Tržič. Mali Tržič se mrzlično pripravlja, da proslavi krst svoje nove motorne brizgalne na bencin kar najdostojneje in v znamenju bratstva ljubezni do bližnjega, v znamenju preroda človeške družbe. Vsi gasilci so noč in dan na delu, vežbajo svoje odrevene kosti, se mučijo na levo in na desno, brizgajo strehe, da je veselje gledati. Naraščajniki že skoro dohajajo svoje vzore, ženski svet pa pripravlja potrebne protidredbe za lakoto in žejo. Vsak, od prvega do zadnjega, ima svoje delo. Zato pa naj nikogar, ki ima smislazagasilstvo, novo človeško družbo, ne manjka dne 28., 29. in 30. junija v Tržiču. Vsem: Na pomoč!

To in ono.

OGENJ IN VODA.

Pred kratkim je skupina »prominentnih« mož podpisala izjavo, da si znanost in vera nista nasprotni.

Pa podpišimo še izjavo, da si tudi ogenj in voda nista nasprotna. Pomenilo bo ravno toliko.

Pravzaprav je stvar sledeča: Znanost se ne briga za vero, razun kadar se bavi z verskimi vprašanji, raziskuje izvor vere itd. Vera, oziroma cerkev pa je velik nasprotnik znanosti. Boj med cerkvijo in znanostjo, med teologijo in neodvisno vedo traja že stoletja. Ali ni cerkev v srednjem veku preganjala Kopernika in Galileja, ki sta odkrila resnico, da se zemlja vrti okrog sonca? Toda cerkev, dasi je »nepremagljiva«, je podlegla in danes priznava to resnico.

In »nepremagljiva« cerkev podlega dalje Polagoma bo priznala tudi resnico o razvoju sveta in človeka. Mnogi cerkveni »učenjaki« si že belijo glave, kako bi spravili evolucijo v soglasje s sv. pismom, pa ne gre, kajti ogenj in voda ne gresta skupaj.

Rev. Henry Retzek, ameriški katoliški duhoven, je pred nekaj tedni pridigal v Hubbard Woodsu, da med »pravo vero« in »pravo vedo« ne more biti konflikta. Seveda ne, če je »prava vera« istovetna s »pravo vedo! Kaj je drugače prava vera?

Rekel je tudi, da katoliška teologija sicer pove, da je Bog ustvaril vesemir (!), toda ne pove, kako ga je ustvaril. Dalje je rekel, da se ne smemo ozirati na besede v bibliji, da je bil svet ustvarjen v šestih dneh, kajti judovska beseda »dan« ne pomeni 24 ur, pač pa lahko znači dolgo dobo in epoko.

Ali ni to kompromis? Ali ni kapitulacija pred vedo, s katero »ne more biti konflikta«? In Retzek ni prvi, ki na ta način pobija sv. pismo; mnogi pred njim so rekli isto. Vse to pa ne izbriše dejstva, da »dan« v bibliji je dan, ki ima 24 ur in to uči cerkev že 1600 let, to so nas učili v naših dobrih (!) šolah in učijo drugje še danes.

Cerkev bo seveda popravila biblijo. Saj je to storila že dostikrat, dasi je »nezmotljiva«. Spremenila bo dotične »dneve stvarjenja« v dobe in morda spremeni tudi Adama v opico podobno bitje. Cerkev je obsojena, da caplja za znanostjo, če se hoče ohraniti — za znanostjo, katero drugače nepopisno sovraži, kajti znanost ni vera in vera ni znanost, zato ne more biti med njima sporazuma. Prosveta.

KDO JE PRVI PEKEL KRUH?

Današnjemu človeku se zdi, kakor da je kruh že od nekdaj vsakdanja hrana, kar pa ni res. V nekaterih deželah ga še sedaj zelo malo pojedo in v drugih je tako slabo pripravljen, da bi se nam zdel neužit. Po zgodovinskih dognanjih je spekel pri kruh mogočen vladar. Bili so časi, ko so cesarji — ali vsaj nekateri izmed njih — opravljali veliko bolj koristne posle kakor nosili samo, krone ali napovedovali vojne. Ampak to je bilo že davno, leta 2000. pred Kristom. Takrat je vladal na Kitajskem cesar Čing-Noung, ki se ni sramoval dela, kakor trdijo stari zapiski. S svojimi svetimi rokami je zmel v stopi žito, z istimi rokami je vmesel testo, napravil hleb in ga porinil v peč. To je bil prvi kruh, če je verjeti zgodovini.

Slavenska banka d. d., Zagreb.

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24.

Delniška glavica Din 50,000.000.—

in rezerve preko Din 12,500.000.—

Vloge čez Din 125,000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture:

Jesenice, Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstrasse 8.

Izvršuje v s e bančne posle najkulantneje.

To kitajsko umetnost je odkril Evropi menih Coll ap Brewi v šestem stoletju. Najprvo je naučil peči kruh Angleže, in skoro ob istem času je prinesel svoje znanje v Francijo in Nemčijo.

Ljudem je kruh ugajal. Preje so uživali močnate jedi, prirejene na druge načine, večinoma podobne močniku. Potem ko je imenovani menih naučil ljudi peči kruh, je ta obrt prenehala biti umetnost. Ženske pa so dobile radi tega eno delo več. Pekarije so nastale šele leta 1300 po Kr. in takoj na to so se organizirale pekovske cehe. Strokovne organizacije pekov pa so nastale veliko pozneje, kajti ljudje so dolga stoletja mislili, da so organizacije dobre samo za mojstre, pekorn in hlapcem pa je bilo ukazano, — kakor je zapisano v svetem pismu, — da se ne smejo upirati gospodarjem.

Danes so po velikih mestih ogromne pekarnice, ki spečejo vagone kruha na dan in ga razvažajo na vse kraje mesta in po okolici. Dela se večinoma s stroji in cesar Čing-Noung bi se čudil, če bi prišel v kako moderno pekarno. V štiri tisoč letih se je precej spremenilo tudi v pekovski obrti.

Socialisti — esperantisti!

Mednarodni jezik se zadnje čase neverjetno hitro širi po vsem svetu. Ustanavljajte esperantske tečaje! Pomnite, prava internacionala bo šele tedaj, ko bodo ljudje brez težav lahko občevali med seboj v internacionalnem jeziku — v esperantu. Pridobivajte prijatelje za to. Pojasnite jim važnost tega jezika.

Pripravljajte se na vsedelavski zlet v Mariboru!

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Alojz Leskošek.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

Kupimo vsako množino starega svinca Puškarna v Kranju.

Veliko tovarniško podjetje v Sremu išče za svoj kamnolom spretnega, neoženjenega

rudarskega nastojatelja (Steiger).

kateri je več v rudarskem merištvu in zmožen izvršiti samostalno razmejltvene posle.

Ponudbe pod „Srem“ na upravo lista.